

Kruhová známka - jako rána z děla

Název emise: Vlastní známka – kruhová (vzor)

Den vydání: 26. 11. 2014

Platnost: ode dne vydání ve styku tuzemském i mezinárodním až do odvolání

Hodnota: A (13 Kč) a Z (30 Kč); kat. č. 829 - 830 (ČP)

Námět: Jaroslav Weigel

Grafická úprava: Michal Weigel

Tisk: Poštovní tiskárna cenin Praha

Druh tisku: OF na samolepicím papíru

Tisková forma: PL po 25 kusech

Vlastní známky se u nás už zabydly, a tak není divu, že se hledají možnosti rozšíření jejich využití. Dosud měli jejich objednatelé k dispozici dva formáty obdélníku, každý na výšku a na šířku, v nominální hodnotě A nebo E. Nyní vychází další vzor – kruhový, se dvěma nominálními hodnotami, A a Z. Ke každé podobě Vlastní známky přitom musí vyjít jedna jako vzorová, v roce 2012 to byla tříkusová série Pořídte si Vlastní známku (s propagací služby Balík na poštu a Balík do ruky), vloni čtyřkusová, Tankuj levněji (A) a 20 let České pošty (E). Zatímco první emise propagovala nové produkty – jednak samotné Vlastní známky, jednak balíkovou poštu -, a byla graficky poměrně zdařilá (nebo alespoň snesitelná), druhá se moc nepovedla a sběratelé se na ni obecně dívají značně kriticky. Je to přitom škoda, protože minimálně kulaté výročí České pošty si jistě zasloužilo hezčí zpracování.

Lze proto uvítat, že se při zavádění další možné podoby Vlastních známek pošta vydala jiným směrem a spojila je s osobností sice fiktivní, ale obecně známou a oblíbenou, ba dokonce respektovanou, s osobností, která v anketě České televize Největší Čech v roce 2005 získala nejvíce hlasů – ano, tušíte správně, se zneuznaným géniem Jára Cimrmanem. Ten měl být vynálezcem dělostřelecké pošty, o níž se více můžeme dočíst v textu doprovázejícím na okraji listu nové vydání. Právě kruhový tvar údajně takto přepravovaných zásilek dobře koresponduje s tvarem nových známek, a i když k výtvarnému účelu nejspíš používány nebudou, určitě jej pro svou propagaci uvidíte sportovci, numismatici či firmy s logem kruhového tvaru (a možností je samozřejmě více).

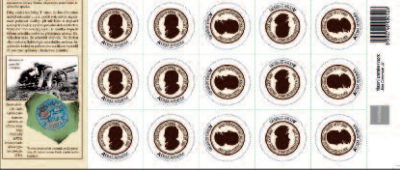
Je sympatické, že se návrhu a grafického zpracování vydání ujali lidé Cimrmanovi blízci, herci jeho divadla. Návrh připravil Jaroslav Weigel (vytudovaný výtvarník, žák Cyrila Boudy), grafickou úpravu provedl jeho syn Michal (vedle menších rolí v divadle působí i jako kulisák). Protože se přesně neví, která z dochovaných údajných podob génia je správná, byla na každou z hodnot umístěna jiná – na A s bradkou, na Z s bradou oholenou, ale zase s větší vázankou. Vyšší hodnota má navíc kolem většiny obrázku barevné orámování.

Známky jsou na listu umístěny ve všech čtyřech možných polohách, jak je budou moci používat zájemci vydání vlastních kruhových známek.

Slavnostní křest nové emise proběhne v den jejího vydání, tedy ve středu 26. listopadu, ve 14 hodin na Hlavní poště v Praze (alespoň takovou jsme dostali informaci), za účasti Zdeňka Svěráka, jednoho z duchovních otců zobrazené osobnosti, a obou autorů známky, otce a syna Weiglových. Přítomen by měl být i generální ředitel České pošty Martin Elkáň. Možná tu bude i dělo – nakonec přece jde o připomínku Cimrmanovy dávné dělostřelecké pošty. Pokud budete mít čas a chuť, samozřejmě se můžete zúčastnit!

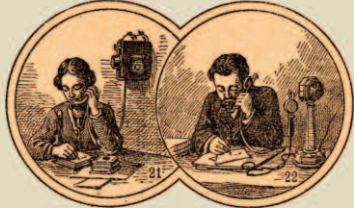
Obálka dne vydání se pro tuto příležitost nechystá (jako ostatně pro většinu výplatních známek), připraveno však bude příležitostné razítko vycházející z dávné Cimrmanovy kresby kruhové známky (je reprodukována na listu známek, vlevo dole), které by se pak mělo používat na předpáče ještě po dobu zhruba 10 dnů. Protože jde o řádné výplatní známky, budou dodány všem odběratelům v novinkové službě (podle počtu odebíraných kusů) a za nominální hodnotu budou v prodeji rovněž na poštách (samozřejmě nejen jako list, ale i jednotlivě). Humoru není nikdy dost, toho inteligentního obzvlášť, takže k tomuto novému počínu lze České poště jenom poblahopřát.

FB

JÁRO CIMRMAN vynálezce kruhové známky

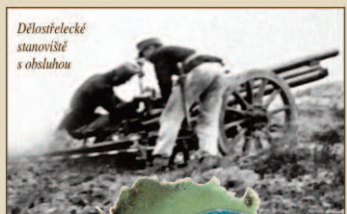
Jára Cimrman se jako učitel v haličské osadě Struk seznámil s dezerou místního poštáka Eriku T. Ta se záhy stala Cimrmanovou přítelkyní a posléze i zapisovatelkou jeho myšlenek a zásad.

Erika T. a její otec poštáka Karl T.

Kresba z letáku „Bez zbytečných slov“, ve kterém JC seznamoval občany Struku s úsporným používáním telefonního aparátu.

Díky zápiskům Eriky T. víme, že Jára Cimrman nabídl rakouské c. a k. poště svůj návrh organizace poštovní služby, při níž bylo k dopravě spěšných zásilek využito polního dělostřelce. Výhodou této novinky bylo, že zásilka dopadla během několika vteřin na příslušnou adresu. Nevýhodou bylo, že adresátů ubývalo. Na žádost obyvatelestva Haliče byla tato služba zrušena. Inspirován kulatým poštovním razítkem vytvořil JC pro tyto spěšiny i kruhovou známku.

Dělostřelecké stanoviště s obilnou službou

Zbytek ohořelého obalu s poškozenou kruhovou známkou, na níž rozeznáme nápis POSTAMT STRUK, kresbu polního děla a označení doplátku (ŠR).

Tvorba kruhových známek podle předlohy JC byla v místní škole náplní hodin kreslení.